

EUROPESE COMMISSIE

**RICHTSNOEREN VOOR HET VASTSTELLEN VAN FINANCIËLE CORRECTIES VOOR DOOR DE
STRUCTUURFONDSEN EN HET COHESIEFONDS MEDEGEFINANCIERDE UITGAVEN, IN GEVAL VAN
NIET-NALEIVING VAN DE REGELS INZAKE OVERHEIDSOPDRACHTEN**

Deze nota geeft richtsnoeren aan de hand waarvan kan worden vastgesteld welke financiële correcties toegepast dienen te worden wanneer onregelmatigheden worden ontdekt in de toepassing van de communautaire regelgeving inzake de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten die gedurende de programmeringsperiodes 2000-2006 en 2007-2013 door de Structuurfondsen en het Cohesiefonds zijn medegefinancierd.

Wanneer de diensten van de Commissie tijdens de uitgevoerde audits dergelijke onregelmatigheden ontdekken, dienen zij de bedragen van de toepasselijke financiële correcties vast te stellen. Indien een lidstaat na het correctievoorstel van de Commissie de correctie niet zelf uitvoert overeenkomstig artikel 39, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1260/1999 of artikel 98 van Verordening (EG) nr. 1083/2006, dan wordt de correctie toegepast door een besluit van de Commissie op grond van artikel 39, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1260/1999 of artikel 99 van Verordening (EG) nr. 1083/2006. Deze richtsnoeren zijn erop gericht de diensten van de Commissie te helpen een gemeenschappelijke aanpak te waarborgen bij de behandeling van dit soort onregelmatigheden.

De controle instanties van de lidstaten kunnen eveneens tijdens hun controles dezelfde soort onregelmatigheden ontdekken. In dat geval zijn zij verplicht de nodige correcties toe te passen overeenkomstig artikel 39, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1260/1999 of artikel 98 van Verordening (EG) nr. 1083/2006.

De bevoegde autoriteiten in de lidstaten wordt geadviseerd dezelfde criteria en schalen te hanteren voor het corrigeren van onregelmatigheden die hun diensten tijdens de controles en audits volgens artikelen 4 en 10 van Verordening (EG) nr. 438/2001 en in artikel 60, onder b), en artikel 62, lid 1, onder a) en b), van Verordening (EG) nr. 1083/2006 of andersoortige controles hebben ontdekt, tenzij strengere normen worden gehanteerd.

De situaties die in de bijgevoegde tabel zijn opgenomen worden in de praktijk het vaakst ontdekt. Overige gevallen die niet in de tabel voorkomen, moeten volgens dezelfde beginselen worden behandeld. Bij de vastgestelde bedragen en schalen is rekening gehouden met de toepasselijke communautaire regelgeving, de oriënterende documenten betreffende financiële correcties, met name met:

De communautaire richtlijnen betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten:

92/50/EEG – overheidsopdrachten voor dienstverlening,

93/36/EEG – overheidsopdrachten voor leveringen,

93/37/EEG – overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken,

93/38/EEG – overheidsopdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en telecommunicatie,

98/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 tot wijziging van Richtlijn 93/38/EEG houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en telecommunicatie,

97/52/EG tot wijziging van de Richtlijnen 92/50/EEG, 93/36/EEG en 93/37/EEG,

92/13/EEG – procedures voor het plaatsen van opdrachten door diensten die werkzaam zijn in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en telecommunicatie,

89/665/EEG – beroepsprocedures inzake het plaatsen van overheidsopdrachten voor leveringen en voor de uitvoering van werken,

2004/17/EG – overheidsopdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten,

2004/18/EG – overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten,

2005/51/EG tot wijziging van bijlage XX bij Richtlijn 2004/17/EG en van bijlage VIII bij Richtlijn 2004/18/EG,

Richtlijn 2001/78/EG van de Commissie van 13 september 2001 over het gebruik van de standaardformulieren bij de bekendmaking van aankondigingen van overheidsopdrachten,

en:

Verordening (EG) nr. 1564/2005 tot vaststelling van standaardformulieren voor de bekendmaking van aankondigingen in het kader van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten overeenkomstig de Richtlijnen 2004/17/EG en 2004/18/EG,

Beschikking 2005/15/EG betreffende de praktische regels voor de toepassing van de procedure van artikel 30 van Richtlijn 2004/17/EG van het Europees Parlement en de Raad houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten (7.1.2005),

de regels en beginselen van het EG-Verdrag, met name inzake het vrije verkeer van goederen (artikel 28), het recht van vestiging (artikel 43), het vrij verrichten van diensten (artikel 49), de beginselen van non-discriminatie, gelijke behandeling, transparantie, evenredigheid en wederzijdse erkenning.

Artikel 12 van Verordening (EG) nr. 1260/1999 bepaalt dat de door de fondsen gefinancierde verrichtingen in overeenstemming moeten zijn met het Verdrag en de op grond van het Verdrag vastgestelde besluiten, alsmede met het communautair beleid, met inbegrip van het beleid inzake de plaatsing van overheidsopdrachten. In Verordening (EG) nr. 1083/2006 zijn onder artikel 9, leden 2 en 5, gelijklopende bepalingen opgenomen voor de programmeringsperiode 2007-2013.

Artikel 1, lid 2, van Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen bepaalt:

"Onder onregelmatigheid¹ wordt elke inbreuk op het Gemeenschapsrecht verstaan die bestaat in een handeling of een nalaten van een marktdeelnemer waardoor de algemene begroting van de Gemeenschappen of de door de Gemeenschappen beheerde begrotingen worden of zouden kunnen worden benadeeld, hetzij door de vermindering of het achterwege blijven van ontvangsten uit de eigen middelen, die rechtstreeks voor de rekening van de Gemeenschappen worden geïnd, hetzij door een onverschuldigde uitgave."

Artikel 39, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1260/1999 bepaalt: *"De lidstaat verricht de financiële correcties die in verband met de eenmalige of systematische onregelmatigheid geboden zijn. De door de lidstaat verrichte correcties behelzen een gehele of gedeeltelijke intrekking van de communautaire bijdrage."* Voor de programmeringsperiode 2007-2013 zijn dezelfde bepalingen opgenomen onder artikel 98, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1083/2006. Indien een lidstaat niet de nodige financiële correcties heeft aangebracht, kan de Commissie in overeenstemming met artikel 39, leden 2 en 3, besluiten de vereiste financiële correcties zelf toe te passen door de bijdrage van de fondsen aan het betrokken bijstandspakket geheel of gedeeltelijk in te trekken. De Commissie houdt bij het vaststellen van het bedrag van de correctie, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel, rekening met de aard van de onregelmatigheid of de verandering, alsmede met de omvang van de financiële consequenties van de tekortkomingen die in de beheers- of controlesystemen van de lidstaten zijn geconstateerd. In Verordening (EG) nr. 1083/2006 zijn onder artikel 99 gelijklopende bepalingen opgenomen voor de programmeringsperiode 2007-2013.

In artikel 4 van Verordening (EG) nr. 448/2001 is het volgende bepaald:

"1. Het bedrag van de door de Commissie op grond van artikel 39, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1260/1999 toegepaste financiële correctie voor eenmalige of systeemgebonden onregelmatigheden wordt waar mogelijk en uitvoerbaar, op basis van individuele dossiers bepaald en is gelijk aan het bedrag van onregelmatige uitgaven dat ten onrechte aan de fondsen in rekening is gebracht, rekening gehouden met het evenredigheidsbeginsel.

2. Wanneer het niet mogelijk of uitvoerbaar is het bedrag van de onregelmatige uitgaven nauwkeurig te kwantificeren of wanneer het onevenredig zou zijn de betrokken uitgaven volledig in te trekken, en de Commissie daarom de financiële correcties op basis van extrapolatie vaststelt of deze op een forfaitair percentage baseert, gaat de Commissie als volgt te werk:

a) in het geval van extrapolatie, gebruikt zij een representatieve populatie van transacties met soortgelijke kenmerken;

b) in het geval van toepassing van een forfaitair percentage, schat zij het belang van de inbreuk op de regels en de omvang en de financiële consequenties van de vastgestelde onregelmatigheid in."

Voor het Cohesiefonds zijn er voor de programmeringsperiode 2000-2006 gelijklopende bepalingen vastgesteld (zie artikel H, lid 2, van bijlage II bij Verordening (EG) nr. 1164/1994 en

¹ Opgemerkt zij dat de definitie van "onregelmatigheid" - overgenomen van artikel 1, lid 2, van Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95, maar met het oog op juridische duidelijkheid aangepast aan het structuurbeleid - is geïntroduceerd in Verordening (EG) nr. 2035/2005 van de Commissie van 12 december 2005 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1681/94 betreffende onregelmatigheden in het kader van de financiering van het structuurbeleid en terugvordering van in dat kader onverschuldigd betaalde bedragen, alsmede betreffende de inrichting van een informatiesysteem op dit gebied.

Verordening (EG) nr. 1386/2002) en voor de programmeringsperiode 2007-2013 zijn deze bepalingen voor de Structuurfondsen en het Cohesiefonds opgenomen onder artikel 99 van Verordening (EG) nr. 1083/2006.

De richtsnoeren betreffende de principes, de criteria en de indicatieve schelen die de diensten van de Commissie toepassen bij de vaststelling van financiële correcties op grond van artikel 39, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1260/1999 zijn aangenomen bij besluit C/2001/476 van de Commissie.

Voor het Cohesiefonds zijn dezelfde principes aangenomen bij besluit C/2002/2871 van de Commissie.

In overeenstemming met deze principes geldt:

"Met financiële correcties wordt beoogd een situatie te herstellen waarin de voor medefinanciering uit de Structuurfondsen gedeclareerde uitgaven voor 100% zijn gedaan in overeenstemming met de geldende nationale en communautaire voorschriften."

"Het bedrag van de financiële correctie wordt, waar mogelijk, bepaald op basis van individuele dossiers en is gelijk aan het bedrag aan onregelmatige uitgaven dat in de betrokken gevallen ten onrechte aan de Fondsen in rekening is gebracht. Specifiek gekwantificeerde correcties zijn echter niet altijd mogelijk of uitvoerbaar, ofwel kan het buitenproportioneel zijn om de betrokken uitgaven volledig in te trekken. In dergelijke gevallen moet de Commissie correcties vaststellen op basis van een extrapolatie of van forfaitaire percentages."

En bovendien geldt in overeenstemming met de richtsnoeren:

"Wanneer de financiële correcties niet gekwantificeerd kunnen worden omdat deze afhankelijk zijn van te veel variabelen of bestaan uit diffuse effecten, dan moeten forfaitaire percentages worden toegepast".

"Forfaitaire correcties worden vastgesteld in overeenstemming met de ernst van de geconstateerde inbreuk en de financiële consequenties van de onregelmatigheid".

De bedragen en schalen van de financiële correcties die in de bijgevoegde tabellen zijn vastgesteld, worden toegepast in geval van geconstateerde afzonderlijke onregelmatigheden die betrekking hebben op non-conformiteit met de regels voor overheidsopdrachten. Wanneer bij de toepassing van de regels voor overheidsopdrachten systematische onregelmatigheden worden ontdekt, kunnen financiële correcties op basis van een forfaitair percentage of extrapolatie (in de betekenis van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 448/2001 of artikel 99 van Verordening (EG) nr. 1083/2006) worden toegepast op alle verrichtingen en/of programma's waarin de onregelmatigheden voorkomen.

De bedragen en schalen van de financiële correcties die in de bijgevoegde tabel zijn vastgesteld, kunnen worden verhoogd wanneer onrechtmatige betalingsverzoeken bij de Commissie worden ingediend na de datum waarop de Commissie de lidstaat expliciet heeft geïnformeerd over een inbreuk op de regels inzake overheidsopdrachten door middel van een met redenen omkleed advies dat is uitgebracht op grond van artikel 226 van het Verdrag.

1. CONTRACTEN ONDERWORPEN AAN DE COMMUNAUTAIRE RICHTLIJNEN INZAKE OVERHEIDSOPDRACHTEN.

Nr.	Onregelmatigheid		Aanbevolen correctie (Noot nr. 1)
1	Niet-naleving van de procedures op het gebied van bekendmaking	De opdracht is geplaatst zonder dat de bepalingen van de communautaire richtlijnen inzake overheidsopdrachten op het gebied van bekendmaking zijn nageleefd, met uitzondering van de gevallen zoals bedoeld onder nummer 2. Het betreft gevallen waarbij een van de voorwaarden van de communautaire medefinanciering duidelijk niet is nagekomen.	100% van het bedrag van het betrokken contract
2	Niet-naleving van de procedures op het gebied van bekendmaking	De opdracht is geplaatst zonder dat de bepalingen van communautaire richtlijnen inzake overheidsopdrachten op het gebied van bekendmaking zijn nageleefd. Er is echter wel een zekere mate van openbaarheid geweest, zodat in een andere lidstaat gevestigde economische operatoren wel toegang hadden tot de betreffende aanbesteding.	25% van het bedrag van het betrokken contract
3	Opdrachten die zijn gegund zonder oproep tot mededinging bij afwezigheid van dwingende spoed als gevolg van onvoorzienbare gebeurtenissen of voor aanvullende werken en diensten bij afwezigheid van onvoorziene omstandigheden of voor leveringen	De hoofdopdracht is geplaatst met inachtneming van de communautaire richtlijnen inzake overheidsopdrachten en werd gevolgd door een of meer aanvullende contracten (die al dan niet schriftelijk zijn vastgelegd) die zonder naleving van de bepalingen van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten zijn afgesloten. Het gaat hierbij met name om de bepalingen betreffende de toepassing van de procedures van gunning door onderhandelingen zonder bekendmaking van een aankondiging van een opdracht wegens dwingende spoed, als gevolg van onvoorzienbare gebeurtenissen of voor de gunning van aanvullende leveringen, werken of diensten.	100% van het bedrag van het betrokken contract. Indien de totale waarde van het (de) aanvullende contract(en) (al dan niet schriftelijk vastgelegd) dat is (die zijn) gesloten zonder naleving van de bepalingen van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten niet hoger is dan de in de richtlijnen vermelde

	(Noot nr. 2)		drempelbedragen of 50% van het bedrag van het hoofdcontract, kan de correctie tot 25% beperkt worden.
4	Aanvullende werken of diensten waarvan het bedrag hoger ligt dan de in de richtlijnen vermelde drempels en die zijn uitgevoerd als gevolg van onvoorziene omstandigheden (Noot nr. 2)	<p>De hoofdopdracht is geplaatst met inachtneming van de communautaire richtlijnen, maar werd gevolgd door een of meer aanvullende contracten waarvan het bedrag hoger ligt dan 50% van het bedrag van het oorspronkelijke contract.</p> <p>De aanvullende werken zelf vormen geen afzonderlijk werk in de zin van artikel 1, punt c) van Richtlijn 93/37/EEG of van artikel 1, lid 2, onder a) en b), van Richtlijn 2004/18 noch een afzonderlijke dienst in de zin van artikel 1, onder a) van Richtlijn 92/50/EEG of van artikel 1, lid 2, onder a) en d), van Richtlijn 2004/18/EG.</p> <p>Indien de waarde van de aanvullende werken of diensten hoger is dan de in de richtlijnen gestelde drempels en deze zelf een afzonderlijk werk of afzonderlijke dienst vormen, moet met het oog op de toepassing van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten de totale waarde van alle aanvullende werken en diensten in acht worden genomen.</p> <p>Wanneer de aanvullende werken of diensten een afzonderlijk werk of een afzonderlijke dienst vormen waarvan de waarde de drempels van de richtlijnen overschrijdt, dan is bovenstaand nummer 1 van toepassing.</p> <p>Wanneer de aanvullende werken of diensten een afzonderlijk werk of een afzonderlijke dienst vormen waarvan de waarde de drempels van de richtlijnen niet overschrijdt, dan is onderstaand nummer 21 van toepassing.</p>	100% van het bedrag dat hoger ligt dan 50% van het bedrag van het oorspronkelijke contract

5	Onvolledige vermelding van de selectie- en gunningscriteria in het bestek of in de aankondiging van de opdracht	Bij de plaatsing van de opdracht zijn alle regels met betrekking tot de bekendmaking uit de richtlijnen inzake overheidsopdrachten nageleefd, maar in het bestek of de aankondiging van de opdracht staan niet alle selectie- en/of gunningscriteria vermeld of zijn deze onvoldoende omschreven.	25% van de contractwaarde. Het percentage kan afhankelijk van de ernst tot 10 of 5% worden beperkt.
6	Toepassing van onrechtmatige gunningscriteria	De opdracht is geplaatst met toepassing van onrechtmatige gunningscriteria (bijvoorbeeld: gebruik van een selectie criterium voor de gunning van de opdracht, niet-naleving van de criteria die de aanbestedende dienst in de aankondiging van de opdracht of in het bestek heeft vastgesteld en/of onjuiste en/of discriminerende toepassing van gunningscriteria).	25% van de contractwaarde. Het percentage kan afhankelijk van de ernst tot 10 of 5% worden beperkt.
7	In de aanbestedingsprocedure zijn onrechtmatige selectie- en/of gunningscriteria vastgesteld	Dit betreft gevallen waarin bepaalde operatoren ontmoedigd worden om in te schrijven wegens onrechtmatige restricties die in de aanbestedingsprocedure of het bijbehorende bestek zijn vastgesteld (bijvoorbeeld: de verplichting om reeds een vestiging of vertegenwoordiger in het land of de regio te hebben, vaststelling van te specifieke technische normen waardoor één operator bevoordeeld wordt of de eis ervaring te hebben in de regio enz.).	25% van de contractwaarde. (In de ernstigste gevallen waarbij het de bedoeling is bepaalde inschrijvers opzettelijk uit te sluiten, kan een financiële correctie van 100% worden toegepast).
8	Gebrekkige of discriminerende omschrijving van het voorwerp van de opdracht	Het bestek of de aankondiging van de opdracht bevat een discriminerende of gebrekkige omschrijving (zodat de inschrijvers het voorwerp van de opdracht kunnen vaststellen en de aanbestedende diensten de opdracht gericht kunnen gunnen).	25% van de contractwaarde. Het percentage kan afhankelijk van de ernst tot 10 of 5% worden beperkt.

9	Onderhandelingen tijdens de aanbestedingsprocedure	De opdracht is geplaatst door middel van een openbare of niet-openbare procedure maar de aanbestedende dienst onderhandelde gedurende de aanbestedingsprocedure met de inschrijvers. Er wordt een uitzondering gemaakt voor de gevallen waarin de besprekingen alleen bedoeld waren om de inhoud van inschrijvingen te verduidelijken of aan te vullen of om de verplichtingen van de aanbestedende dienst te verduidelijken.	25% van de contractwaarde. Het percentage kan afhankelijk van de ernst tot 10 of 5% worden beperkt.
10	Reductie van het fysieke voorwerp van het contract (Noot nr. 2)	De opdracht is geplaatst en de richtlijnen inzake overheidsopdrachten zijn nageleefd, maar het fysieke voorwerp van het contract wordt vervolgens gereduceerd zonder dat de contractwaarde evenredig wordt verlaagd. (Deze correctie wordt zelfs toegepast indien het bedrag van de verlaging wordt gebruikt om andere werkzaamheden uit te voeren).	Bedrag dat gelijk staat aan de reductie van het fysieke voorwerp. Vermeerderd met 25% van het eindbedrag van het fysieke eindvoorwerp.
11	Reductie van het fysieke voorwerp van het contract (Noot nr. 2)	De opdracht is geplaatst en de richtlijnen inzake overheidsopdrachten zijn nageleefd, maar het fysieke voorwerp van het contract wordt vervolgens gereduceerd met een evenredige verlaging van de contractwaarde. (Deze correctie wordt zelfs toegepast indien het bedrag van de verlaging wordt gebruikt om aanvullende onrechtmatige contracten uit te voeren).	25% van het eindbedrag van het fysieke eindvoorwerp.
12	Verkeerde toepassing van bepaalde nevenelementen	De opdracht is geplaatst en de bepalingen van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten zijn nageleefd, maar een aantal niet-essentiële/neven elementen zijn niet nageleefd zoals de publicatie van de aankondiging van de geplaatste opdracht. Opmerking: Wanneer het soort onregelmatigheid slechts van formele aard is zonder mogelijk financiële gevolgen, wordt geen correctie toegepast.	2%, 5% of 10% van de contractwaarde, afhankelijk van de ernst van de onregelmatigheid of in geval van herhaling.

2. CONTRACTEN DIE NIET OF SLECHTS GEDEELTELIJK ONDER DE COMMUNAUTAIRE RICHTLIJNEN INZAKE OVERHEIDSOPDRACHTEN VALLEN (OVERHEIDSOPDRACHTEN WAARVAN DE WAARDE ONDER DE TOEPASSINGSDREMPELS VAN DE RICHTLIJNEN INZAKE OVERHEIDSOPDRACHTEN LIGT EN OVERHEIDSOPDRACHTEN VOOR IN BIJLAGE I B BIJ RICHTLIJN 92/50/EEG, BIJLAGE XVI B BIJ RICHTLIJN 93/38/EEG, BIJLAGE II B BIJ RICHTLIJN 2004/18/EG EN BIJLAGE XVII B BIJ RICHTLIJN 2004/17/EG GENOEMDE DIENSTEN

Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft in zijn rechtspraak bevestigd dat de regels en beginselen van het EG-Verdrag ook van toepassing zijn op overheidsopdrachten die niet onder het toepassingsgebied van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten vallen. Wanneer aanbestedende diensten in de lidstaten opdrachten plaatsen die binnen de werkingssfeer van het EG-Verdrag vallen, moeten zij de regels en beginselen van dat Verdrag in acht nemen, met name inzake het vrije verkeer van goederen (artikel 28), het recht van vestiging (artikel 43), het vrij verrichten van diensten (artikel 49), non-discriminatie en gelijke behandeling, transparantie, evenredigheid en wederzijdse erkenning. (*Interpretatieve mededeling van de Commissie nr. 2006/C 179/02, over de communautaire wetgeving die van toepassing is op het plaatsen van opdrachten die niet of slechts gedeeltelijk onder de richtlijnen inzake overheidsopdrachten vallen*)

De beginselen van gelijke behandeling en non-discriminatie op grond van nationaliteit impliceren een verplichting tot transparantie, die volgens de rechtspraak van het Hof inhoudt "dat aan elke potentiële inschrijver een passende mate van openbaarheid wordt gegarandeerd, zodat de dienstenmarkt voor mededinging wordt geopend en de aanbestedingsprocedures op onpartijdigheid kunnen worden getoetst." (*Interpretatieve mededeling van de Commissie nr. 2006/C 179/02, over de communautaire wetgeving die van toepassing is op het plaatsen van opdrachten die niet of slechts gedeeltelijk onder de richtlijnen inzake overheidsopdrachten vallen*)

De communautaire middelen komen in gevaar wanneer de regels en beginselen niet worden nageleefd. Financiële correcties dienen derhalve te worden toegepast op onregelmatigheden die zijn ontdekt in contracten die niet of slechts gedeeltelijk onder de communautaire richtlijnen vallen. Afhankelijk van het soort onregelmatigheid moeten de volgende schalen worden toegepast:

Nr.	Onregelmatigheid		Aanbevolen correctie
21	Niet-inachtneming van een passende mate van openbaarheid en transparantie (Noot nr. 3)	De opdracht is geplaatst zonder een passende oproep tot mededinging, hetgeen een niet-naleving van het transparantiebeginsel impliceert.	25% van de contractwaarde
22	Opdrachten die zijn gegund zonder passende oproep tot mededinging bij afwezigheid van dwingende spoed als gevolg van onvoorzienbare gebeurtenissen of (voor aanvullende werken of diensten) onvoorziene omstandigheden (Noot nr. 2)	De hoofdopdracht is geplaatst na een passende oproep tot mededinging, maar wordt gevolgd door een of meer aanvullende contracten (die al dan niet schriftelijk zijn vastgelegd) die zijn gesloten zonder een passende oproep tot mededinging, met name bij afwezigheid van dwingende spoed als gevolg van onvoorzienbare gebeurtenissen of (in het geval van opdrachten voor werken of diensten) van onvoorziene omstandigheden die ter rechtvaardiging dienen.	25% van de waarde van het (de) contract(en) dat is (die zijn) gesloten zonder een passende oproep tot mededinging.
23	Toepassing van onrechtmatige selectie- en/of gunningscriteria	Dit betreft gevallen waarin bepaalde bidders worden ontmoedigd om in te schrijven wegens in de aanbestedingsprocedure vastgestelde onrechtmatige restricties (bijvoorbeeld: de verplichting om reeds een vestiging of vertegenwoordiger in het land of de regio te hebben, vaststelling van te specifieke technische normen die één operator bevoordeeld wordt).	10 % van de contractwaarde. Het percentage kan afhankelijk van de ernst tot 5% worden beperkt.
24	Schending van het beginsel van gelijke behandeling	De contracten zijn gegund met inachtneming van de regels inzake bekendmaking, maar in de procedure voor het plaatsen van de opdracht is het beginsel van gelijke behandeling geschonden (bijvoorbeeld wanneer de aanbestedende dienst willekeurig de gegadigden heeft gekozen met wie hij wil onderhandelen of wanneer	10 % van de contractwaarde. Dit percentage kan afhankelijk van de

	hij een van de voor de onderhandeling uitgenodigde gegadigden een voorkeursbehandeling geeft).	ernst tot 5% worden beperkt.
--	--	-------------------------------------

Noot nr. 1. Het bedrag van de financiële correctie wordt berekend aan de hand van het bedrag dat aan de Commissie is opgegeven voor het contract waarin de onregelmatigheid is ontdekt. Het percentage van de juiste schaal wordt berekend over de uitgaven die voor het betreffende contract aan de Commissie zijn gedeclareerd. Een praktijkvoorbeeld: de uitgaven die aan de Commissie zijn gedeclareerd voor een opdracht voor werken die is gegund onder toepassing van onrechtmatige gunningscriteria is 10 000 000 euro. Het toe te passen correctiepercentage is 25% in overeenstemming met schaal nr. 6. Er dient derhalve een bedrag van 2 500 000 euro van de aan de Commissie gedeclareerde uitgaven te worden afgetrokken. De medefinanciering door de Gemeenschap wordt dientengevolge verlaagd afhankelijk van het medefinancieringspercentage van de maatregel waaronder het betreffende contract is gefinancierd.

Noot nr. 2. Bij de toepassing van deze richtsnoeren voor het vaststellen van de financiële correcties wegens niet-naleving van de regels inzake overheidsopdrachten, kan er een beperkte flexibiliteit worden aangewend voor wijzigingen in een reeds gegunde opdracht, op voorwaarde dat 1) de aanbestedende dienst de algemene structuur van de uitnodiging tot inschrijving of het bestek niet wijzigt door verandering van een belangrijk element van de gegunde opdracht, 2) de wijzigingen, indien deze in de uitnodiging tot inschrijving of in het bestek zijn opgenomen, geen substantiële gevolgen hebben voor de reeds ontvangen inschrijvingen. De elementen die voor de gunning van het contract belangrijk zijn, zijn met name de contractwaarde, de aard van de werkzaamheden, de uitvoeringstermijn, de betalingsvoorwaarden en de gebruikte materialen. Elk geval moet steeds op zich worden geanalyseerd.

Noot nr. 3. Het begrip "passende mate van openbaarheid" dient te worden geïnterpreteerd in het licht van de interpretatieve mededeling van de Commissie nr. 2006/C 179/02 over de communautaire wetgeving die van toepassing is op het plaatsen van opdrachten die niet of slechts gedeeltelijk onder de richtlijnen inzake overheidsopdrachten vallen, met name:

a) De beginselen van gelijke behandeling en non-discriminatie impliceren een **verplichting tot transparantie**, die inhoudt dat aan elke potentiële inschrijver **een passende mate van openbaarheid wordt gegarandeerd, zodat de markt voor mededinging wordt geopend**. De transparantieverplichting houdt in dat een **in een andere lidstaat gevestigde onderneming/operator toegang krijgt tot alle relevante informatie over de opdracht voordat deze wordt gegund**, zodat zij desgewenst haar **belangstelling voor die opdracht kan tonen**.

b) In specifieke gevallen, wegens bijzondere omstandigheden, zoals een zeer geringe economische betekenis, zullen economische operatoren uit andere lidstaten niet geïnteresseerd zijn. In een dergelijk geval moet de impact op de betrokken fundamentele vrijheden als te toevallig en te indirect worden beschouwd om de toepassing van aan het primaire Gemeenschapsrecht ontleende normen te rechtvaardigen en is er derhalve geen reden tot financiële correcties. Het is de verantwoordelijkheid van de aanbestedende dienst om te beslissen of economische operatoren uit andere lidstaten mogelijk geïnteresseerd zijn in een beoogde opdracht. Volgens de Commissie moet deze beslissing gebaseerd zijn op een evaluatie van de specifieke omstandigheden van het geval in kwestie, zoals het voorwerp en de geschatte waarde van de opdracht, de kenmerken van de sector in kwestie (omvang en structuur van de markt, handelspraktijken enz.) en ook de plaats van uitvoering van de opdracht.